

PROKURATUUR

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie: 18.03.2025 nr 8-1/2632-1

Meie: 08.04.2025 nr RP-6-1/25/3452-2

Arvamus karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõule

Lugupeetud justiits- ja digiminister

Prokuratuur tänab Teid võimaluse eest anda arvamus karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõule.

Põhilises osas prokuratuur eelnõud toetab, välja arvatud KarS § 216¹ muudatuse osas. Prokuratuuri hinnangul eelnõu tekstis ettepanud KarS § 216¹ muudatused ei vasta seletuskirjas toodule. Kuigi KarS § 137 sätestatud kuriteo lisamine KarS § 216¹ koosseisu on tervitatav, siis hetkel pakutav sõnastus muudab oluliselt KarS § 216¹ senist koosseisu ja kitsendab selle tänast kohaldamisala.

Nimelt nähakse eelnõuga ette vajadus tuvastada toimepanijal eesmärk panna toime KarS §-s 206, 207, 213, 217 või 137 sätestatud kuritegu. Kehtiv KarS § 216¹ eeldab teo toimepanijalt kaudset tahtlust, et teo toimepanija paneb sellise kuriteo toime või et see võib võimaldada sellise kuriteo toimepanemist mitteseotud kolmanda isiku poolt. Eelnõuga aga nähakse *expressis verbis* ette, et KarS § 216¹ toimepanijal endal (puudub viide kolmandale isikule) peab olema eesmärk (mitte vähemalt kaudne tahtlus) panna toime KarS §-s 206, 207, 213, 217 või 137 sätestatud kuritegu.

Juba karistusseadustiku kommenteeritud väljaandes on rõhutatud, et kavatsuse ettenägemine (nagu eelnõuga soovitakse seda teha) tähendaks, et koosseisus nimetatud objektide "muul viisil kättesaadavaks tegemine" ei ole enam faktiliselt karistatav: selliste objektide interneti riputajal (s.o "muul viisil kättesaadavaks tegijal") ei ole ilmselt kavatsust tundmatu isiku poolt toimepandava arvutikuriteo suhtes (KarSK § 216¹ komm 6). Veel vähem aga on sellisel isikul kavatsus sellist tegu ise toime panna (nagu aga eelnõu järgi nõutakse). Samuti on koosseisu lisatud eeldus, et KarS § 216¹ osateol peab olema eeldus jälgida arvutiandmeid enda või teise isiku poolt, kehtiv seadus sellist eeldust ette ei näe.

Tegemist on märkimisväärsete sisuliste muudatustega koosseisus, mis mõjutavad oluliselt sätte kohaldamisala. Eelnõu seletuskirjas ühelgi sisulisel muudatusel ei peatuta, mistõttu näib, et ettepanitava sõnastusliku muudatuse tegelikud mõjud ei pruugi olla hästi läbi mõeldud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Astrid Asi
riigi peaprokurör